

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра фізичної географії та картографії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

Олександр ГОЛОВКО

2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОРГАНІЗАЦІЯ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти	<u>другий (магістерський)</u> (шифр, назва спеціальності)
галузь знань	<u>10. Природничі науки</u> (шифр, назва спеціалізації)
спеціальність	<u>106. Географія</u>
освітні програми спеціалізація	<u>Географія рекреації та туризму</u>
вид дисципліни	обов'язкова
факультет	геології, географії, рекреації і туризму

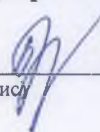
2022 / 2023 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету геології, географії, рекреації і туризму
«30» серпня 2022 року, протокол № 9

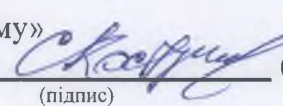
РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Прасул Ю. І., к. геогр. н., доцент кафедри фізичної географії та картографії

Програму схвалено на засіданні кафедри фізичної географії та картографії
Протокол від «23» червня 2022 року № 10

Завідувач кафедри фізичної географії та картографії

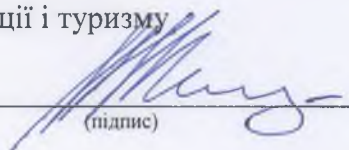

(підпис) (Юлія ПРАСУЛ)
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантами освітньо-професійних програм:

Гарант ОПП «Географія рекреації та туризму»

(підпис) (Сергій КОСТРИКОВ)
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету геології, географії, рекреації і туризму
Протокол від «29» серпня 2022 року № 7

Голова науково-методичної комісії
факультету геології, географії, рекреації і туризму

(підпис) Олександр ЖЕМЕРОВ
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Організація туристичної діяльності» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Географія рекреації та туризму» підготовки магістра спеціальності 106. Географія.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є формування у студентів-географів, що опановують професію географів-туризмознавців, фахового світогляду, базових теоретичних знань та практичних навичок, необхідних для роботи в освітніх, наукових та виробничих закладах туристичного спрямування.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є визначити теоретичні основи туристичної діяльності, проаналізувати значення, класифікацію, умови та фактори туристичної діяльності; розглянути зміст основного пакету документації самодіяльної чи професійної туристичної організації, вивчити принципи організації подорожей; розкрити сутність професійної діяльності в туризмі тощо.

1.3. Кількість кредитів – 5.

1.4. Загальна кількість годин – 150 годин.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни Організація туристичної діяльності	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	1-й
Семестр	
1-й	1-й
Лекції	
24 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	
24 год.	6 год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
102 год.	138 год.
Індивідуальні завдання	
год.	

1.6. Заплановані результати навчання.

Сформовані компетентності:

ЗК 5. Здатність працювати в команді

СК 4. Здатність розробляти та сприяти впровадженню регіональних програм сталого розвитку територій, здійснювати геопланування територій різного ієрархічного рівня. *СК 5.* Здатність здійснювати фахову оцінку програм, стратегій і планів розвитку територій, процесів глобалізації, регіоналізації та урбанізації у світі, проводити їхню геоекологічну й суспільно-географічну експертизу та моніторинг.

СК 7. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні проблем природокористування, геопланування, міського та регіонального розвитку, рекреації та туризму оцінювати можливі ризики, соціально-економічні та екологічні наслідки управлінських рішень у сфері природокористування, міського та регіонального розвитку.

СК 9. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти на засадах компетентнісного підходу.

СК 11. Здатність використовувати професійно профільовані знання й практичні навички для проведення комплексного географічного аналізу туристсько-рекреаційної діяльності окремих територій.

Згідно до вимог освітньо-професійних програм студенти повинні досягти таких результатів навчання:

ПР02. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати уміння працювати в команді.

ПР05. Вміти виявляти, ставити та розв'язувати науково-прикладні проблеми, здійснювати критичну оцінку прийнятих рішень.

ПР07. Брати участь у розробленні програм та стратегій міського та регіонального розвитку, плануванні територій різного ієрархічного рівня.

ПР09. Проводити фахову оцінку програм, стратегій і планів розвитку територій, здійснювати їхню геоекологічну і соціально-економічну експертизу та моніторинг.

ПР11. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні та геоекологічні наслідки реалізації управлінських рішень у сфері природокористування, міського та регіонального розвитку, рекреації та туризму.

ПР13. Здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти, розробляти необхідне для цього навчально-методичне та інформаційне забезпечення.

ПР14. Аналізувати потенціал територій щодо здійснення туристсько-рекреаційної діяльності.

Через систему знань та умінь:

Знання: правові, організаційні, методичні основи здійснення туристичної діяльності, види туристичних організацій та планування їх діяльності, кадри для роботи в туризмі, розробка, впровадження, аналіз туристичних продуктів, моніторинг, аналіз і розробка регіональних стратегій розвитку туризму, відповідних розділів у загальних програмах сталого розвитку.

Уміння: складати перспективні туристичні програми, виявляти рівень відповідності запитам туристів, можливі різносторонні ризики у результаті запровадження відповідних програм застосовуючи методики планування та впровадження нового туристичного продукту, розробляти план роботи туристичних організацій різного типу, розробляти фаховоспрямовані розділи в комплексних регіональних програмах сталого розвитку територій.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Теорія туристичної діяльності

Тема 1. Туризм як соціальне явище. Мета та основні завдання курсу «Організація туристичної діяльності». Туризм: поняття та аспекти дослідження. Сутність, функції та значення туризму. Туристична діяльність. Основні поняття. Фактори, що визначають розвиток туризму та туристичної діяльності. Сучасні дослідження з класифікації туризму. Основні форми туризму. Сутність основних видів туризму. Основні види туристичних маршрутів. Тенденції розвитку світового туризму. Характеристика сучасного стану туризму в світі. Еволюція, сучасний стан та перспективи розвитку туристичної діяльності в Україні. Перехід суспільства до збалансованого розвитку, принципи його забезпечення.

Тема 2. Організаційно-правові основи функціонування туристичної діяльності. Міжнародна та національна законодавчо-нормативна база функціонування туризму на засадах сталого розвитку. Світова нормативна база, що регулює туристичну галузь. Роль держави в розвитку туристичної сфери.

Наукові передумови формування принципів збалансованого розвитку, зокрема туристичної галузі. Відображення питань сталого розвитку у законодавстві України: Організаційна конвенція, Рамкова конвенція про охорону і сталий розвиток Карпат, Постанову

Верховної Ради України «Про Концепцію сталого розвитку населених пунктів», проект Закону України «Про стратегію сталого розвитку України».

Міжнародні туристичні організації. Види, цілі й завдання міжнародних туристських організацій. Роль міжнародних організацій в регулюванні туристської діяльності. Міжнародне туристичне співробітництво.

Тема 3. Збалансований розвиток туризму та його чинники. Сталий розвиток туризму як концепція надання туристичних послуг сьогодні і збереження можливості їх надання у майбутньому. Концепція збалансованого розвитку в туризмі. Чинники збалансованого розвитку туризму: зовнішні (державні та світові стандарти, тенденції розвитку світових, національних, регіональних ринків туристичних послуг, пріоритети державної політики) і внутрішні (регіональна стратегія розвитку, регіональна програма розвитку туризму, забезпечення туристичними ресурсами, структура регіональної економічної діяльності, демографічні показники тощо). Індикатори ефективності збалансованого розвитку національної туристичної галузі. Статистика в національному та міжнародному туризмі.

Розділ 2. Стратегічна діяльність у туристичній галузі

Тема 1. Туристичний потенціал як стратегічний ресурс. Види туристичної діяльності та їх залежність від туристичного потенціалу. Умови розвитку туризму. Об'єкти туристичного інтересу, їх класифікація та можливості використання в подорожах. Кадастр туристичних ресурсів. Паспортизація туристичних об'єктів: сутність, підходи, досвід. Комплексний географічний аналіз туристичного потенціалу певної території та розвитку туризму на ній. Характер впливу різних видів туризму на навколишнє середовище.

Тема 2. Регіональні програми розвитку туризму.

Регіональні стратегії та програми розвитку туризму: сутність, роль, особливості розробки. Показники, що використовуються в стратегії / програмі збалансованого розвитку туризму. Методичні рекомендації з формування регіональних стратегій розвитку туризму. Стратегічне планування на місцевому рівні, його значення. Розробка та запровадження стратегій розвитку туризму. Особливості формування стратегій місцевого розвитку і плану дій з покращення функціонування туристичної діяльності на засадах збалансованого розвитку суспільства. Оцінка та аналіз зовнішнього середовища. Визначення сильних та слабких сторін. Моніторинг та оцінювання реалізації регіональних стратегій та програм розвитку туризму в забезпеченні збалансованого розвитку туризму. Аналіз стратегічних альтернатив. Рейтингова оцінка розвитку як різновид порівняльного аналізу.

Тема 3. Профільне геопланування території у туристичній галузі.

Механізми забезпечення розвитку регіонального туризму. Шляхи досягнення мети (дослідження і оцінка туристичного потенціалу, SWOT-аналіз, альтернативна туристична доступність, формування іміджу тощо). Вивчення і аналіз можливих ризиків, соціально-економічних та екологічних наслідків впровадження туристичних продуктів. Інформаційне забезпечення стратегічного планування.

Розділ 3. Професійна діяльність у туристичній галузі

Тема 1. Суб'єкти туристичної діяльності. Ліцензування та сертифікація в туристичній діяльності. Туристична документація. Туристичні формальності. Паспортно-візові, митні, валютні, медичні формальності. Види підприємницької діяльності в туризмі. Система перевезень. Готельна індустрія. Система харчування. Розваги і система аттракцій. Екскурсійна діяльність. Інфраструктура туризму. Страхування. Банківські і фінансові послуги. Інформаційні послуги. Туроператори та турагенти. Організаційно-правові основи функціонування підприємств.

Самодіяльні туристичні організації. Нормативно-правові основи формування самодіяльної туристичної організації.

Тур і туристичний маршрут. Туристичний продукт та його структура. Поняття і склад програми обслуговування. Тематичні програми обслуговування. Етапи проектування турів. Технологічна документація. Розробка схеми маршруту. Оптимізація маршруту. Програмне

забезпечення туру. Екскурсійне обслуговування. Організаційно-технічні заходи забезпечення туру. Розрахунок вартості туру.

Тема 3. Особливості методики викладання туристично-спрямованих дисциплін.
Принципи освіти для збалансованого розвитку та шляхи її впровадження в освітній процес.
Концепція туристичної освіти в умовах впровадження концепції збалансованого розвитку.
Роль науки та освіти у визначенні засад збалансованого розвитку туристичної галузі.
Компетентнісний підхід до викладання туристично-спрямованих дисциплін.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Теорія туристичної діяльності												
Тема 1. Туризм як соціальне явище	18	4	2			12	18	1	1			16
Тема 2. Організаційно-правові основи функціонування туризму	14	2	2			10	14		1			13
Тема 3. Збалансований розвиток туризму та його чинники	20	2	2			16	20	1				19
Разом за розділом 1	52	8	6			38	52	2	2			48
Розділ 2. Стратегія у туристичній галузі												
Тема 1. Туристичний потенціал як стратегічний ресурс	20	4	2			14	20	1				19
Тема 2. Регіональні програми розвитку туризму	22	4	4			14	22	1	2			19
Тема 3. Профільне геопланування території у туристичній галузі	16	2	4			10	16	1				15
Разом за розділом 2	58	10	10			38	58	3	2			53
Розділ 3. Професійна діяльність у туристичній галузі												
Тема 1. Суб'єкти туристичної діяльності	26	4	4			18	26	1	2			23
Тема 2. Особливості методики викладання туристично-спрямованих дисциплін	14	2	4			8	14					14
Разом за розділом 3	40	6	8			26	40	1	2			37
Усього годин	150	24	24			102	150	6	6			138

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Класифікація туризму, туристичних маршрутів, туристичної діяльності	2	1
2	Методологічне та законодавче підґрунтя туристичної діяльності	2	1
3	Аналіз статистичних даних туристичної галузі	2	
4	Комплексний аналіз регіонального туристичного продукту / потенціалу	2	
5	Аналіз регіональних програм / Стратегій розвитку території (розділи «Туризм», «Туристична діяльність» тощо), регіональних програм розвитку туризму	2	1
6	Галузеве геопланування території у туристичній сфері	2	
7	Командний проєкт «Регіональна програма сталого розвитку туристичної діяльності» (презентація, програма)	2	1
8	Командний проєкт «План заходів (програма реалізації) регіональної програми сталого розвитку туристичної діяльності»	2	
9	Розробка комплексного туру. Просування туристичного продукту	4	2
10	Розробка лекційного та практичного заняття з дисципліни «Організація туристичної діяльності»	4	
Разом		24	6

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
	<i>Студенти мають самостійно поглибити матеріал за темами:</i>		
1	Фактори, що визначають розвиток туризму та туристичної діяльності	2	3
2	Тенденції розвитку світового туризму	3	3
3	Сучасні дослідження з класифікації туризму	3	4
4	Еволюція та сучасний стан розвитку туристичної діяльності	2	3
5	Перспективи розвитку туристичної діяльності в Україні	2	3
6	Міжнародна законодавчо-нормативна база функціонування туризму на засадах сталого розвитку	3	4
7	Національна законодавчо-нормативна база функціонування туризму на засадах сталого розвитку	3	3
8	Відображення питань сталого розвитку у законодавстві України	2	3
9	Міжнародне туристичне співробітництво	2	3
10	Концепція збалансованого розвитку в туризмі	4	5
11	Зовнішні чинники збалансованого розвитку туризму	4	5
12	Внутрішні чинники збалансованого розвитку туризму	4	4
13	Індикатори ефективності збалансованого розвитку національної туристичної галузі	4	5
14	Кадастр туристичних ресурсів	4	5
15	Паспортизація туристичних об'єктів	4	5
16	Комплексний географічний аналіз туристичного потенціалу	4	7
17	Характер впливу різних видів туризму на навколишнє середовище	2	2

18	Регіональні стратегії та програми розвитку туризму	2	3
19	Стратегічне планування на місцевому рівні	2	3
20	Особливості формування стратегій регіонального розвитку	3	3
21	Оцінка та аналіз зовнішнього середовища	2	3
22	Моніторинг та оцінювання реалізації регіональних стратегій та програм розвитку туризму	3	4
23	Рейтингова оцінка розвитку як різновид порівняльного аналізу	2	3
24	Механізми забезпечення розвитку регіонального туризму	4	6
25	Вивчення і аналіз можливих ризиків, соціально-економічних та екологічних наслідків впровадження туристичних продуктів	3	5
26	Інформаційне забезпечення стратегічного планування	3	4
27	Види підприємницької діяльності в туризмі	5	6
28	Ліцензування та сертифікація в туристичній діяльності	3	4
29	Туристичні формальності	3	4
30	Етапи проектування турів	3	3
31	Технологічна документація	2	3
32	Організаційно-технічні заходи забезпечення туру	2	3
33	Концепція туристичної освіти	3	5
34	Роль науки та освіти у визначенні засад збалансованого розвитку туристичної галузі	2	3
35	Компетентнісний підхід	3	6
Разом		102	138

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено робочими навчальними планами

7. Методи навчання

Передбачені лекції та практичні заняття. Лекції на час суворих карантинних обмежень, спричинених вірусом Covid19, правового режиму воєнного стану можуть проводитися дистанційно у форматі відеоконференції (платформи Zoom, GoogleMeet та ін.), студентам надаються питання для самоперевірки та самоконтролю. Практичні заняття можуть проходити в аудиторії чи в дистанційній формі. Усі матеріали і навчально-методичний комплекс представлені у середовищі Office365. Консультації індивідуальні та групові можуть відбуватися аудиторно чи дистанційно синхронно та асинхронно (зокрема з використанням месенджерів Viber, Telegram, електронної пошти тощо). Серед методів навчання – інформаційні та проблемно-орієнтовані лекції, проєктні технології при виконанні практичних робіт, інформаційно-комунікативні, частково-пошукові, творча діяльність.

8. Методи контролю

Передбачені методи контролю: теоретичний захист практичних робіт, поточні проміжні (в т.ч. і тестові) контролю теоретичного матеріалу (як за окремими темами, так і кожної лекції), участь в дискусіях під час лекційних та практичних занять, ведення конспекту окремих тем, підсумкова екзаменаційна робота.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання										Екзамен	Сума	
Розділ 1			Розділ 2			Розділ 3		Контрольна робота, передбачена НП	Інд. завдання	Разом		
T1	T2	T3	T1	T2	T3	T1	T2					

4	4	4	5	10	8	5	8	12		60	40	100

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Практичних робіт:

№ 1, 2, 3, 6: від 0 до 4 балів: 0 балів – робота не виконана, *1 бал* – виконана частково, підготовлена недбало, виконаний не свій варіант, знання фрагментарні і поверхові, *2 бали* – завдання виконано частково (відсутній один із елементів роботи), містить окремі помилки методологічного характеру, знання фрагментарні і поверхові, *3 бали* – завдання виконано частково (відсутній один із елементів роботи), містить окремі помилки методичного характеру, знання достатні, *4 бали* – завдання виконано повністю, вчасно, висновки обґрунтовані, знання на високому рівні.

№ 4, 7, 9: від 0 до 5 балів: 0 балів – робота не виконана, *1 бал* – виконана частково, у тезовій формі, повністю відтворена інформація з інтернет, знання фрагментарні і поверхові, *2 бали* – завдання виконано частково, висновки не аргументовані, робота підготовлена недбало, знання поверхові, *3 бали* – завдання виконано повністю, містить суттєві помилки методичного характеру, знання задовільні, *4 бали* – завдання виконано повністю, вчасно, містить несуттєві недоліки, знання достатні, *5 балів* – творчий підхід до розкриття питання, повно і правильно виконана, демонстрація глибоких знань теорії, зауваження відсутні.

№ 5: від 0 до 6 балів: 0 балів – робота не виконана, *1 бал* – виконана частково, у тезовій формі, повністю відтворена інформація з інтернет, знання фрагментарні і поверхові, *2 бали* – завдання виконано частково, висновки не аргументовані, робота підготовлена недбало, знання поверхові, *3 бали* – завдання виконано повністю, містить суттєві помилки методичного характеру, знання задовільні, *4 бали* – завдання виконано повністю, містить суттєві помилки методичного характеру, знання достатні, *5 бали* – завдання виконано повністю, вчасно, містить несуттєві недоліки, знання достатні, *6 балів* – творчий підхід до розкриття питання, повно і правильно виконана, демонстрація глибоких знань теорії, зауваження відсутні.

№ 8: від 0 до 3 балів: 0 балів – робота не виконана, *1 бал* – виконана частково, підготовлена недбало, відтворена інформація з інтернет, знання фрагментарні і поверхові, *2 бали* – завдання виконано повністю, містить робота окремі незначні помилки, знання достатні, *3 бали* – завдання виконано повністю, вчасно, висновки обґрунтовані, знання на високому рівні.

№ 10: від 0 до 8 балів: 0 балів – робота не виконана, *1 бал* – виконана частково, у тезовій формі, повністю відтворена інформація з інтернет, знання фрагментарні і поверхові, *2-3 бали* – завдання виконано частково, висновки не аргументовані, робота підготовлена недбало, знання поверхові, *4-5 бали* – завдання виконано повністю, містить суттєві помилки методологічного характеру, знання задовільні, *6 бали* – завдання виконано повністю, містить суттєві помилки методичного характеру, знання достатні, *7 бали* – завдання виконано повністю, вчасно, містить несуттєві недоліки, знання достатні, *8 балів* – творчий підхід до розкриття питання, повно і правильно виконана, демонстрація глибоких знань теорії, зауваження відсутні.

Проміжного контролю (контрольної роботи, передбаченої навчальним планом): виконується у тестовій формі, критерії оцінювання кожного завдання представлені на бланку. Робота складається з: блоку тестових питань з вибором 1 правильної відповіді із 4 зазначених, блоку розуміння термінів і понять, блоку теорії, блоку практики, блоку встановлення відповідності.

ПРИКЛАД ЗАВДАНЬ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Доповніть речення (1 б.):

Офіційні організації, в межах компетенції яких є розвиток туризму в Україні:...

Обґрунтуйте свою точку зору (на звороті аркуша, 2 б.):

Співвідношення понять похід, подорож, екскурсія, тур

Визначте класифікаційні ознаки та підберіть види туризму до них (на звороті аркуша, 3 б.): Батьки з дитиною за санаторною путівкою від харківської туристичної фірми поїхали відпочивати на узбережжя Греції, скориставшись послугами авіаперевізників.
Знайдіть відповідність між туристичними організаціями та видами діяльності (по 0,5 б.)

Підсумкового (екзаменаційного) контролю: робота складається з 3 питань відкритої форми. Перше питання відноситься до розділів 1-2 представленої програми. За відповідь студент може одержати від 0 до 10 балів. Друге питання перевіряє знання поняттєво-термінологічного апарату дисципліни з розділів 2-3 і оцінюється від 0 до 15 балів. Третє питання пов'язано з практичними вміння, що засвоєні студентом під час вивчення усього курсу, питання оцінюється від 0 до 15 балів.

ПИТАННЯ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ІСПИТ

Управління туристичною діяльністю в Україні.

Організаційно-правові основи функціонування туризму в Україні.

Міжнародне регулювання туристичної діяльності

Використання статистичних показників у міжнародному туризмі

Класифікація туризму

Організація туризму: сутність, значення, функції

Ліцензування та сертифікація в туризмі.

Статистичні показники в національному туризмі.

Найвпливовіші міжнародні туристичні організації, їх діяльність.

Концепція збалансованого розвитку в туризмі.

Тенденції розвитку світового туризму.

Наукові передумови формування принципів збалансованого розвитку туристичної галузі

Регіональні стратегії та програми розвитку туризму: сутність, роль

Стратегічне планування на місцевому рівні

Розкрити сутність поняття «міжнародний відвідувач».

Розкрити сутність поняття «одноденний відвідувач»

Розкрити сутність поняття «екскурсія»

Розкрити сутність поняття «міжнародний турист»

Розкрити сутність поняття «туристичний продукт»

Розкрити сутність поняття «екскурсант»

Розкрити сутність поняття «туристична діяльність»

Розкрити сутність поняття «організація туристичної діяльності».

Розкрити сутність поняття «туристична діяльність».

Розкрити сутність поняття «туристичний агент».

Розкрити сутність поняття «стратегічна альтернатива».

Розкрити сутність поняття «туристичні формальності».

Розкрити сутність поняття «суб'єкти туристичної діяльності».

Пояснити поняття «об'єкти туристичного інтересу».

Пояснити поняття «організація туристичної діяльності».

Пояснити поняття «кадастр туристичних ресурсів».

Пояснити поняття «паспортизація туристичних об'єктів».

Розкрити фактори, що визначають розвиток туризму та туристичної діяльності

Розкрити сутність чинників збалансованого розвитку туризму: зовнішніх і внутрішніх

Розкрити сутність індикаторів ефективності збалансованого розвитку національної туристичної галузі

Питання № 3 - практична складова курсу

Визначити види туризму за класифікаційними ознаками: Молодята поїхали від харківської туристичної фірми на круїзному лайнері у шлюбну подорож за маршрутом: Румунія-Туреччина-Греція-Італія на 10 днів.

Визначити види туризму за класифікаційними ознаками: Група студентів на поїзді відправилася на практику до Карпат, де здійснювали маршрутні експедиційні дослідження, облаштовуючи самостійно свій побут

Розробити план роботи самодіяльної туристичної організації на весняні місяці.

Розробити план роботи фірми, провідної на внутрішньому туристичному ринку, на зимові місяці.

Проаналізувати забезпеченість стратегіями розвитку туризму в розрізі регіонів України.

Визначити перспективи розвитку туристичної діяльності в Україні.

Визначити проблеми та перспективи переходу суспільства до збалансованого розвитку туризму

Пояснити на конкретному прикладі залежність видів туристичної діяльності від туристичного потенціалу

Пояснити на конкретному прикладі характер впливу різних видів туризму на навколишнє середовище

Обґрунтувати і довести доцільність / недоцільність показників, що використовуються в стратегії / програмі збалансованого розвитку туризму.

Розкрити етапи реалізації регіональних стратегій та програм розвитку туризму від проектування до моніторингу і оцінювання реалізації.

Загальними критеріями оцінювання відкритих питань екзаменаційної роботи є такі:

максимальні бали за відповідь	10	15
Критерії оцінювання	можливі набрані бали	
відповідь відсутня	0	0
спроба відповісти на питання, але наводяться загальні речення про важливість, актуальність тощо, студент демонструє дифузно-розсіяне уявлення та початкові, поверхневі знання, розрізняє об'єкт вивчення, може дати тлумачення того чи іншого явища, фрагментарно, у тезовій формі відтворює незначну частину матеріалу, елементарний виклад думки	1-4	1-6
студент розкриває основні поняття, пробує назвати основні властивості, відтворює логічно і послідовно основний матеріал з помилками та неточностями	5	7-8
достатньо повне викладення матеріалу, відповідь відображає уміння аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежності між явищами, робити висновки, студент наводить окремі власні приклади	6-7	9-11
студент демонструє вільне володіння матеріалом, відповіді повні, логічні, структуровані, обґрунтовані, з власними прикладами, але з певними неточностями несистемного характеру	8-9	12-14
демонструє глибокі, системні і міцні знання, критичне оцінювання нових фактів, ідей, явищ, неординарний і творчий підхід до вирішення поставленої проблеми	10	15

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

10. Рекомендована література

Основна література

1. Бабарицька В. К., Любіцева О. О., Федорченко В. К. Організація туризму : учбово-метод посібник. Київ : ІТЕП, 1994.
2. Ковальський В. С. Туристичні послуги в Україні: загальні положення, страхування туристів, ліцензування, готельне обслуговування, оформлення візових документів, судова практика. Київ : Юрінком Інтер, 2008.
3. Мальська М. П., Бордун О. Ю. Планування туристичної діяльності : підручник для вузів. Київ : Знання, 2010.
4. Мальська М. П., Худо В. В. Організація туристичного обслуговування : підручник для вузів. Київ : Знання, 2011.
5. Матвієнко А. Т., Цись В. Г. Технологія та організація туристичної діяльності : навч. посібник. Київ : Кондор, 2015.
6. Організація туризму: підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. В. Я. Брича. Тернопіль : ТНЕУ, 2017.
7. Ткаченко Т. І. Сталий розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу. Київ : Київський національний торговельно-економічний університет, 2009.

Допоміжна література

1. Бабарицька В. К., Любіцева О. О. Організація туризму : навч. посібник. Ч. 1. Київ : Київський університет, 1998.
2. Бейдик О. О. Словник-довідник з географії туризму, рекреації та рекреаційної географії. Київ : Інститут туризму, 1998.
3. Кифяк В. Ф. Організація туризму. Чернівці : Книги 2001, 2008.
4. Любіцева О. О., Бабарицька В. К., Мельник О. П. Організація туризму в Україні: Конспект лекцій. Київ : КДТЕУ, 1995.
5. Любіцева О. О. Методика розробки турів : навчальний посібник. Київ : Альтерпрес, 2003.
6. Проектирование туристских услуг. Киев : Госстандарт Украины, 1996.
7. Туризм в Україні. Збірник нормативно-правових актів. Т-1. Ужгород, 1999.
8. Федорченко В. К., Мініч І. М. Туристський словник-довідник : навч. пос. Київ : Дніпро, 2000.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Всемирная туристская организация. – Доступ з <http://www.unwto.org>
2. Збірник нормативних документів. Випуск 1. – К.: Держкомтуризм України, 1997.
3. Туризм і краєзнавство. Інформаційно-методичний вісник.
4. Періодичні видання:
Journal of Sport and Tourism <http://www.tandfonline.com/toc/rjto20/current#.Uw8lis7TB3c>
Journal of Hospitality, Leisure, Sports and Tourism Education <http://www.heacademy.ac.uk/johlste>
<http://www.tandfonline.com/toc/whrh20/current#.Uwr8B860mho>:
Journal of Quality Assurance in Hospitality and Tourism
Journal of Teaching in Travel and Tourism
Journal of Human Resources in Hospitality and Tourism
Tourism, Culture and Communication <https://www.cognizantcommunication.com/journal-titles/tourism-culture-communication>
Tourism in Marine Environments <https://www.cognizantcommunication.com/journal-titles/tourism-in-marine-environments>
Tourist Studies <http://tou.sagepub.com/>
Journal of Ecotourism <http://www.tandfonline.com/toc/reco20/current#.UwcuTM60mho>

Scandinavian Journal of Hospitality and Tourism <http://www.tandfonline.com/toc/sjht20/current#.Uwctgs60mho>
Journal of Travel and Tourism Marketing <http://www.tandfonline.com/toc/wttm20/current#.UwcqDs60mho>
Journal of Convention and Event Tourism <http://www.tandfonline.com/toc/wcet20/current#.Uwcl5860mho>
Current Issues in Tourism <http://www.tandfonline.com/toc/rcit20/current#.UwchTc60mho>
Leisure Studies <http://www.tandfonline.com/toc/rlst20/current#.Uwcgdc60mho>
Tourism Economics <http://www.ippublishing.com/te.htm>
Journal of Hospitality and Tourism Research <http://jht.sagepub.com/>
International Journal of Tourism Research <http://onlinelibrary.wiley.com/>
Annals of Tourism Research <http://www.journals.elsevier.com/annals-of-tourism-research/>
Journal of Sustainable Tourism <http://www.tandfonline.com/toc/rsus20/current#.UwcYyc60mho>
Міжнародний туризм <http://intour.com.ua>
Український туризм <https://www.facebook.com/Ukrainian.tourism/>

5. Інформаційні ресурси:
<https://www.yatsunenko.com/>
www.tour-consult.com.ua
<https://stejka.com>
<http://www.karpaty.net.ua/mandry>
<http://www.activeclub.com.ua>
<http://tourlib.columb.net.ua/>
<http://tourlib.net/lib.htm>